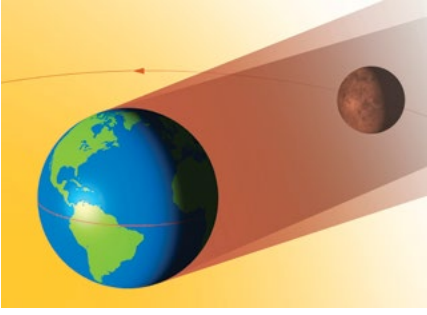

28 Eylül Ay Tutulması

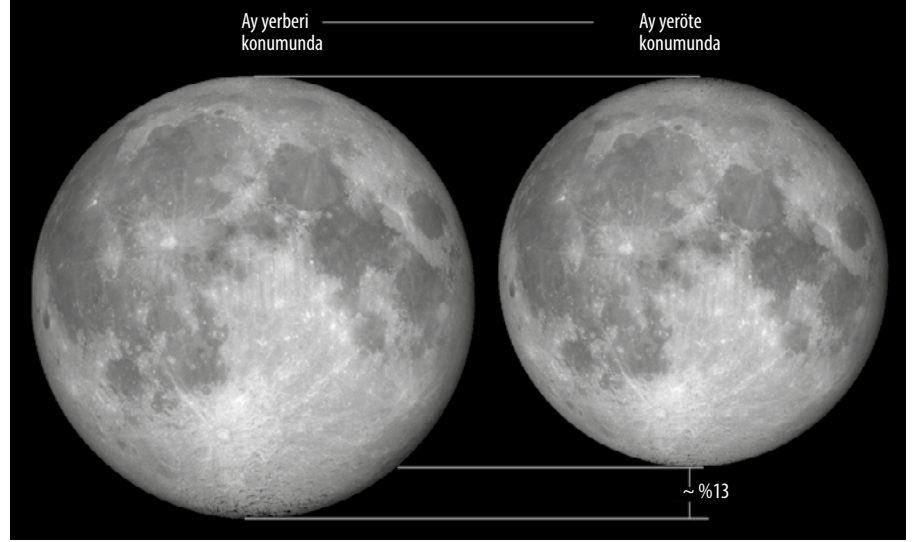
Bu ay önemli bir gök olayı bizleri bekliyor. Ay tutulması... 28 Eylül'de Ay'ın Dünya'nın gölgesine girmesiyle başlayacak tutulma, ülkemizden sabaha karşı gözlenebilecek ve tutulma henüz bitmeden Ay batmış olacak.

Tutulma Türkiye saatiyle 03:12'de Ay'ın Dünya'nın yarı gölgesine girmesiyle birlikte başlayacak. Tam gölge konisine ise 04:07'de girmeye başlayacak. Bu saatten itibaren Ay'ın parlaklığı hissedilir ölçüde azalacak ve Dünya'nın Ay'ın üzerine düşen gölgesini belirgin bir şekilde göreceğiz.

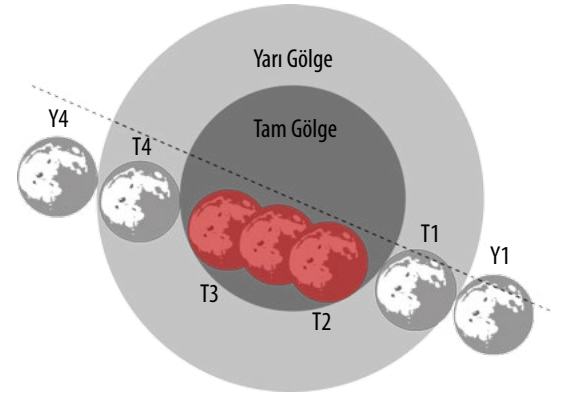
28 Eylül aynı zamanda ayın yerberi olduğu tarih, yani Ay Dünya'ya en yakın konumunda. Bu da Ay'ın gökyüzünde görebileceğimiz en büyük görünür çapta olması demek.

Zaman zaman Ay dolunay evresindeyken, konum itibarıyla yerberi ya da yeröte durumunda olabilir. Dolunay-yeröte ve dolunay-yerberi durumlarını birbirleriyle karşılaştırsak Ay'ın görünür çapının yaklaşık %13 kadar farklı olduğunu gözleriz. Bunu gözle algılamamız neredeyse imkânsızdır. Ancak fotoğraf olarak kaydettiğimiz görüntüleri karşılaştırarak bu sonuca varırız. Görünür çaptaki bu farklılık, görünür alana çapın karesiyle doğru orantılı olarak yansır. Böylece Ay'ın dolunay-yerberi konumunun dolunay-yeröte durumuna göre yaklaşık %28 daha parlak görüneceğini hesaplayabiliriz. Bu parlaklık artışını Ay'ın iki durumunu aynı anda karşılaştıramayacağımız için gözle fark etmemiz olanaksızdır. Bunun için yine kaydettiğimiz görüntüleri kıyaslarız.

Çıplak gözle fark edemesek de 28 Eylül'de göreceğimiz dolunay, Ay'ın Dünya'ya yakın konumundan dolayı büyük görünecek. Bu durum Ay tutulmasını izleyen gözlemciler için çok büyük bir fark yaratır mı, bilmiyorum. Ancak bu tutulmayı fotoğraflar ve Ay'ın yeröte konumundaki başka bir Ay tutulmasıyla karşılaştırsak bir anlamı olacağını düşünüyorum.

Ay'ın yerberi ve yeröte konumuna göre görünür çapı değişir.

Tutulma Anları:

Y1: Yarı gölge temas zamanı

T1: Tam gölge temas zamanı

T2: Ay'ın tam gölgeye bütünüyle girdiği zaman

T3: Ay'ın tam gölgeden çıkışı başlangıcı

T4: Ay'ın tam gölgeden tamamen çıktığı an

Y4: Yarı gölgeden çıkışı ve tutulma sonu

Y1= 03:12 TSİ: Türkiye saati ile

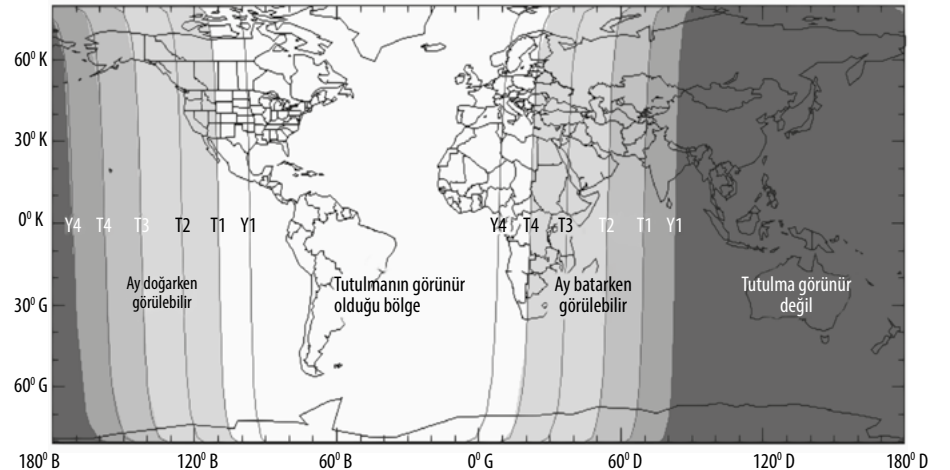
T1= 04:07 TSİ

T2= 05:11 TSİ

T3= 06:23 TSİ

T4= 07:27 TSİ

Y4= 08:22 TSİ

Merkür altkavuşumda

- <http://eclipse.gsfc.nasa.gov/LEplot/LEplot2001/LE2015Sep28T.pdf>
- Meeus, J., *Astronomical Tables of the Sun, Moon, and Planets*, Richmond: Willmann-Bell, 1995.